

Fővárosi Ítéltábla

14.Gf.40.168/2018/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. G. A. jogtanácsos által képviselt I. rendű és a dr. N. G. jogtanácsos által képviselt II. rendű felperesnek - a dr. Sziklai János ügyvéd által képviselt alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. november 4. napján kelt 19.G.43.761/2013/10 számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesi jogelőd által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű és a II. rendű felperest érintő rendelkezését megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 107.000 (százhétezer) forintot, a II. rendű felperesnek 734.748 (hétszázharmincnégyezer-hétszáznegyvennyolc) forintot, valamint az államnak külön felhívásra 50.800 (ötvenezer-nyolcszáz) forint feljegyzett kereseti illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 67.700 (hatvanhétezer-hétszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

1.

A alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a ... Kft. „f.a.” (a továbbiakban: felperesi jogelőd) 900.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy a felszámolási eljárás kezdő időpontját követően, 2005. október 31-én 900.000 forint tagi hitelt fizetett vissza az alperes részére a felszámolóbiztos hozzájárulása, valamint taggyűlési felhatalmazás nélkül, ezért a kifizetés jogellenes. A kifizetés tényét kétséget kizáróan bizonyítja az időszaki pénztárjelentés, a **P. és T. Adótanácsadó Kft.** levelében foglaltak, az alperes

ellentmondásában tett nyilatkozat és ... Ferenc könyvelőnek a megelőző eljárásban tett személyes előadása. Hivatkozott arra is, hogy az alperes tagi kölcsön visszafizetésére vonatkozó nyilatkozata a Csődtörvénybe ütközik, ezért érvénytelen és semmis.

2.

Az alperes a fizetési meghagyással szemben előterjesztett ellentmondásában nem vitatta, hogy a tagi kölcsönt a felperesi jogelőd visszafizette, azonban arra hivatkozott, hogy annak semmilyen jogszabályi vagy egyéb akadálya nem volt. A perré alakult eljárásban a kereset elutasítását arra hivatkozással kérte, hogy a perbeli 900.000 forint visszafizetése nem történt meg. Álláspontja szerint kiadási pénztárbizonylat hiányában a felperesi jogelőd által csatolt időszakai pénztárjelentés nem bizonyítja a kifizetést. Állította, hogy a kölcsönt ténylegesen nem kapta vissza, annak ellenére, hogy a könyvelő ilyen iratokat készített. Érvelése szerint ... Ferenc személyes előadása alátámasztotta, hogy a visszafizetés csak papíron történt, az virtuális volt és kizárólag a könyvelési adatok rendezését szolgálta.

3.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperesi jogelődöt, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 57.150 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 54.000 forint eljárási illetéket.

3.1.

Határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy a Fővárosi Bíróság 5.Fpk.01-03-003852/4. számú határozatával 2004. augusztus 18. napjával elrendelte a felperesi jogelőd felszámolását. A felszámolás elrendelésének időpontját megelőzően az alperes volt a felperesi jogelőd ügyvezetője. Az ügyvezető a felszámolás elrendeléséről nem értesült, ezért a társaságot továbbra is működtette. A felszámoló 2005. március 21-én a gazdálkodó szervezet felszámolási eljárásának nyitó tárgyalásán tájékoztatta az alperest a felszámolási eljárás megindításáról, illetőleg a gazdálkodó szervezet vezetőjének kötelezettségeiről. Az alperes a felperesi jogelőd működőképességének fenntartása érdekében több alkalommal tagi hitelt nyújtott a cég részére. Az APEH a felperesi jogelődnél adóvizsgálatot rendelt el, mely vizsgálat során az adóhatóság két számlát nem fogadott el, s ezen két számla könyvelésből való kivételét javasolta. A könyvelő az APEH által el nem fogadott két számlát a könyvelésből kivette, melynek eredményeképpen a két tétellel a könyvelés módosításra került akként, hogy a két számlának megfelelő pénzüsszeg

könyveléstechnikailag bevételezésre került, valós pénzmozgás, azaz a házipénztárba történő befizetés nélkül. Ennek eredményeképpen a cég házipénztárában papíron olyan összeg jelent meg, amely a valóságban a házipénztárba nem került be. A cég könyvelője ezért a házipénztárban könyveléstechnikailag megjelölt többletet tagi hitel visszafizetesként kiadásként lekönyvelte. Ennek megfelelően az időszakai pénztárjelentés 2005. január 1. és december 31. közötti időszakában 0074 sorszám alatt 2005. október 31. napjával tagi hitel visszafizetés kiadásként könyvelésre került.

A felszámoló a 2008. június 26-án kelt levelével felhívta az alperest a 900.000 Ft 8 napon belüli visszafizetésére. ... Ferenc a felperesi társaság könyvelője a felszámoló felhívására 2008. július 31-én kelt levelében arról tájékoztatta a felszámolót, hogy az alperes 2004. folyamán két ízben összesen 26.000.000 forint tagi hitelt nyújtott a felperesi jogelőd részére, amelyből 23.200.000 forint hitel visszafizetése történt meg. Tájékoztatta továbbá a felszámolót, hogy a 0074 sorszám alatt 900.000 forint tagi hitel került visszafizetésre az ügyvezető részére, valamint megküldte a felszámoló részére az időszakai pénztárjelentést.

3.2.

Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában a Pp. 206. § (2) bekezdésének, valamint az 1991. évi XLIX. tv. (Csódtv.) 34. § (2) bekezdésének felhívását követően rámutatott arra, hogy amennyiben a felperesi jogelőd a tagi hitelt 2005. október 31. napján az alperes részére visszafizette, az a felszámoló hozzájárulásának hiányában jogellenesnek minősül. Az alperes védekezése alapján azt vizsgálta, hogy 900.000 forint visszafizetése ténylegesen megtörtént-e. Kiemelte, hogy a felperesi jogelőd kiadási pénztárbizonylatot vagy átvételi elismervényt a kifizetés igazolására nem csatolt. Önmagában ... Ferenc tanúvallomása, miszerint ilyen kiadási pénztárbizonylat készült, a kifizetést kétséget kizáróan nem bizonyítja figyelemmel arra, hogy a tanú a kifizetésről nyilatkozni nem tudott, illetőleg a megelőző eljárásban olyan nyilatkozatot tett, hogy a 900.000 forint kifizetése könyveléstechnikai eszköz volt az APEH javaslatára, az utóbb kivett két számla visszakönyvelésével virtuálisan keletkező pénztártöbblet megszüntetésére. A tanú azonban olyan vallomást nem tett, amely kétséget kizáróan alátámasztotta volna a felperesi jogelőd által hivatkozott 900.000 forint visszafizetését.

Az alperes ellentmondásában tett nyilatkozatával kapcsolatban elfogadta, hogy az tévedésből került előterjesztésre, amelyet alátámasztott, hogy az alperes több alkalommal nagy összegű tagi kölcsönt nyújtott a felperesi jogelőd részére, ezek egy része visszafizetésre került, így elfogadható, hogy az

alperes nem tudta beazonosítani a fizetési meghagyás alapján a követelést. Mindezek alapján a bizonyítékokat akként értékelte, hogy önmagában az időszakai pénztárbizonylat mint könyvelési irat a tagi kölcsön visszafizetésének tényét nem igazolja.

4.

Az ítélet ellen a felperesi jogelőd terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatásával a keresetének megfelelő határozat meghozatalát és az alperes első- és másodfokú perköltség megfizetésére való kötelezését kérte. Másodlagosan indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete törvénysértő. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperes bizonylati elvet és számos más törvényhelyet sértő magatartását az alperes javára értékelte. Nyomatékosan hivatkozott arra, hogy a felszámolóbiztos és az alperes által 2005. március 21-én felvett jegyzőkönyvben az alperes a perbeli hitel visszafizetését is elismerte, ezen jegyzőkönyv továbbá tanúsítja, hogy az alperesnek a felszámolási eljárásról tudomása volt.

Érvelése szerint az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget az alperes ellentmondásában foglalt azon nyilatkozatnak, mely szerint a tagi kölcsön visszafizetését nem vitatja és a tévedés e körben nem elfogadható. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem helytállóan járt el akkor sem, amikor az alperes védekezését elfogadva virtuális könyvelési trükknek minősítette a 900.000 Ft visszafizetésére vonatkozó időszakai pénztárjelentés tartalmát. Az elsőfokú ítélet sérti a Számviteli törvény és a bizonylatkészítés legalapvetőbb elveit, mely szerint a cégben minden pénzügyi eseményt az annak megfelelő hiteles bizonylattal kell igazolni. A felperesi jogelőd felszámolója csak a bizonylati fegyelemnek megfelelő okiratokból és bizonylatokból tudja megállapítani az egyes pénzügyi eseményeket, a felszámolás alá került cég vagyoni állapotát. A bizonylatolás hiányossága pedig nem róható a felszámoló terhére, mivel pénzügyi események igazolása, bizonylatolása az alperest terhelték. Kiemelte továbbá, hogy a 900.000 forint a felszámolói vagyonból hiányzik. Rámutatott arra, hogy a felperesi jogelőd könyvelését végző ... Ferenc ellentmondásosan nyilatkozott és a felszámoló felhívására a 900.000 forint visszafizetését elismerte, a kiadási pénztárbizonylat kiállítását a bíróság előtt megerősítette, ugyanakkor azt is előadta, hogy látszólagos, virtuális vagyonihiány pótlására került sor.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget az alperes több alkalommal tett

elismerő nyilatkozatának és nem alkalmazta a tartozáselismerésre vonatkozóan a régi Ptk. 242. § (1) bekezdésében foglaltakat. Álláspontja szerint egyértelműen megállapítható, hogy a kifizetés a Csődtörvény 34. § (1) és (2) bekezdésébe, valamint a Gt. 144.§ (2) bekezdés m.) pontjába ütközően történt.

Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését a bizonyítási eljárás kiegészítése végett, könyvszakértő bevonása szükségessége miatt indítványozta.

4.1.

Az I. rendű és II. rendű felperesek a másodfokú eljárásban a kamat iránti követelésüket nem tartották fenn.

5.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását lényegében annak helyes indokai alapján. Kiemelte, hogy az alperes késve értesült a felperesi jogelőddel szemben elrendelt felszámolási eljárásról. Álláspontja szerint ... Ferenc könyvelő vallomásából egyértelműen megállapítható, hogy valójában csak egy „könyveléstechnikai trükk” valósult meg, amelynek tárgya az volt, hogy 900.000 forintot az alperes megkapott. A fizetési meghagyással szembeni ellentmondásban valóban akként nyilatkozott, hogy a tagi kölcsönt visszakapta, azonban hangsúlyozta e körben, hogy több alkalommal is nyújtott tagi kölcsönt, ezért nem tudhatta, hogy jelen eljárásnak melyik a tárgya és az a fizetési meghagyásból nem derült ki.

6.

Az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel nem érintett rendelkezése nem volt, ugyanakkor az ítéletábra - a később kifejtettek szerint - az elsőfokú ítéletnek csak az I. rendű és a II. rendű felperest érintő részét bírálta felül.

7.

A fellebbezés hatályon kívül helyezésre is irányult a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján, ezért az ítéletábra elsődlegesen ezt az indítványt vizsgálta, mert annak megalapozottsága az érdemi felülbírálatot kizárná. Az I-II. rendű felperesi jogelőd kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelt ki könyvszakértőt azon állítása bizonyítására, hogy a bizonylatolás szabályszerűsége az alperes felelőssége. A jogvita eldöntése szempontjából azonban nem annak van jelentősége, hogy ki

a felelős a cég jogszerű számviteléért, hanem annak, hogy a visszafizetés ténylegesen megtörtént-e, ezért a felperes által megjelölt körben igazságügyi szakértő kirendelése és ekként az ítélet hatályon kívül helyezése nem volt indokolt. Az I-II. rendű felperesi jogelőd a hatályon kívül helyezésre irányuló indítványának egyéb konkrét okát nem jelölte meg, és az ítélet tábla sem észlelt olyan hivatalból figyelembe veendő eljárási hibát, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna, ezért az elsőfokú ítéletet érdemben vizsgálta.

8.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a rendelkezésre álló okiratok alapján kiegészíti azzal, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a Fővárosi Törvényszék a 2015. május 27-én jogerőre emelkedett 5.Fpk.01-03-003852/68. számú végzésével megszüntette a felperesi jogelődöt és a felszámolási eljárást befejezte. Megállapította továbbá, hogy az I-II. rendű felperesi jogelőd jelen perben érvényesített 900.000 forintos követelését az I. rendű felperes 107.000 forint, a II. rendű felperes 734.748 forint, míg a perben nem álló NAV Dél-budapesti Adóigazgatósága 58.252 forint összegben jogosultak érvényesíteni. Az I-II. rendű felperesi jogelőd cégjegyzékből való törlésére 2015. július 6-i hatállyal került sor.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásából mellőzi a 2. oldal 2. bekezdéséből azon szövegrészt, mely szerint az „az APEH a felperesi cégnél adósvizsgálatot rendelt el, mely vizsgálat során az adóhatóság két számlát nem fogadott el, mely két számla a felperesi könyvelésből való kivételét javasolta a felperesi cég könyvelőjének. A felperes könyvelője az APEH által el nem fogadott két számlát a könyvelésből kivette, melynek eredményeképpen a két tétellel a könyvelés módosításra került akként, hogy a két számlának megfelelő pénzösszeg könyveléstechnikailag bevételezésre került, valós pénzmozgás, azaz a házipénztárba történő befizetés nélkül. Ennek eredményeképpen a cég házipénztárában papíron olyan összeg jelent meg, amely a valóságban a házipénztárba nem került be. A cég könyvelője ezért a házipénztárban könyveléstechnikailag megjelenő többletet tagi hitel visszafizetéseként kiadásként lekönyvelte”.

A fentiekben túl az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást akként módosítja, hogy 2005. október 31-én a felperesi jogelőd az alperes részére 900.000 forint tagi hitelt fizetett vissza.

9.

Az így kiegészített és pontosított tényállásra is figyelemmel a fellebbezés alapos.

10.

A Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság reformatórius jogkörben jár el, ez azt jelenti, hogy teljes egészében felülbíráhatja az elsőfokú ítéletben rögzített tényállást, ahhoz nincs kötve, az elsőfokú bíróság által megállapítottaktól függetlenül önállóan felülmérlegelheti a bizonyítás eredményét és új tényállást állapíthat meg.

A rendelkezésre álló peradatokból megállapíthatóan az I-II. rendű felperesi jogelőd 2004. augusztus 18-án felszámolás alá került. Az időszaki pénztárjelentés tartalmazta, hogy 2005. október 31-én az alperes részére 900.000 forint tagi kölcsön visszafizetése megtörtént. A cég könyvelését végző ... Ferenc 2008. július 31-én kelt levelében a fentiekkel megegyező módon tájékoztatta a felszámolót. A megelőző eljárásban ... Ferenc tanúkénti meghallgatása során előadta, hogy a kifizetésről pénztárbizonylat is készült.

A felszámoló a 2008. június 26-án kelt levelével az alperest a 900.000 Ft tagi kölcsön 8 napon belüli visszafizetésére szólította fel. Az alperes a felperes kérelmére kibocsátott fizetési meghagyással szemben benyújtott ellentmondásában kifejezetten akként nyilatkozott, hogy a tagi kölcsön visszafizetése megtörtént. A felperesi jogelőd álláspontjával szemben ez a régi Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerésnek nem minősülhet, hiszen nem a felperesi jogelődhöz címzett jognyilatkozat, ugyanakkor a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a tényállás megállapításakor figyelembe veendő, továbbá a fizetési meghagyásos eljárást megelőző 2008. június 26-án kelt felszólítólevél alapján az alperesnek a követelést be kellett tudni azonosítani. Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy az APEH javaslatára a felperesi könyvelésből kivett számlák miatt a valóságban a házipénztárba be nem került összeg könyveléstechnikai okokból történő lekönyvelése történt. Ezen tényt ugyanis a könyvelő előadásán túl semmilyen okirat nem támasztotta alá, ezért az ítéletábra ezen megállapításokat a tényállásból is mellőzte.

A felperesi jogelőd által 6/F/1 alatt csatolt és 2005. március 21-én kelt jegyzőkönyv az alperesi részről a kölcsön visszafizetésének elismerését nyilvánvalóan nem tartalmazhatja, hiszen a visszafizetést megelőzően kelt, ugyanakkor igazolja, hogy a felszámoló felszólította az alperest valamennyi, az alperesi cég működésével kapcsolatosan keletkezett irat átadására. Az alperes ezen

iratátadási kötelezettségének nem tett eleget annak ellenére, hogy a cég ügyvezetőjeként valamennyi bizonylatot át kellett volna adnia a felszámoló részére. Amennyiben az iratok hiányosak voltak, azok az alperes terhére róhatóak.

Mindezek alapján az ítéltábla a Pp. 206. §-a alapján a fenti bizonyítékokat akként értékelte, hogy a felperes sikerrel bizonyította azt, hogy a 900.000 forint tagi kölcsön tényleges visszafizetése a felszámolás kezdő időpontját követően, 2005. október 31-én megtörtént. E tény hangsúlyozva hivatkozott a felperes arra, hogy a felszámolás kezdő időpontját követően a kölcsön visszafizetésére a Csődtörvény rendelkezései értelmében már nem volt jogszabályi lehetőség. Adott esetben az alperes a felszámolás kezdő időpontját követő - a felszámolás kezdő időpontjakor hatályos, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX tv. (Csődtv.) 37. § (1) bekezdése szerinti - 1 éves jogvesztő határidőn belül hitelezői igényét nem jelentette be, amely mulasztás már önmagában a kölcsön visszaköveteléséhez való alanyi joga megszűnését eredményezi. A Csődtv. 4. §-ának, 34. § (2) bekezdésének, 38. § (3) bekezdésének és az 57., 58. §-ainak megsértésével a felszámolás kezdő időpontját követően a felperes által az alperes részére történő teljesítés - még ha az jogszerűen fennálló követelés kielégítésére történt volna is - jogellenes, mert a teljesítésre az adott időpontban és az adott módon már nem volt jogi lehetőség. A jogellenes vagyonmozgás egyúttal a régi Ptk. 361. §-ában szabályozott jogalap nélküli teljesítést is megvalósítja. A gazdagodás az alperesnél azzal következett be, hogy a Csődtv. által szabályozott kielégítési módhoz képest előnyben részesült, mert a hitelezői igényének bejelentése nélkül - a kölcsön visszaköveteléséhez való alanyi joga megszűnése ellenére -, továbbá nem a Csődtörvényben szabályozott kielégítési rangsorban és időpontban jutott kielégítéshez.

11.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű és a II. rendű felperest érintő rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a rendelkező részben foglaltak szerint kötelezte az alperest az I. rendű felperes javára 107.000 forint, a II. rendű felperes javára 734.748 forint megfizetésére. Rögzíti az ítéltábla, hogy a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján hozott részítéletével kizárólag az I-II. rendű felperesi igényt bírálta el, így az nem érinti az eredeti 900.000 forintos követelésből fennmaradt 58.252 forintos követelést, amelyet a Fővárosi Törvényszék 5.Fpk.01-03-003852/68. végzése alapján esetleges perbelépése vagy perbevonása esetén a NAV jogosult érvényesíteni.

12.

A fellebbezés eredményességére tekintettel az I. rendű felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét a Pp. 239. § folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles megfizetni. Az ítéltábla a jogtanácsosi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5)

és (6) bekezdései alapján, a másodfokú eljárásban kifejtett képviseleti tevékenységre is tekintettel mérlegeléssel állapította meg. A II. rendű felperes a perbelépésén túl egyéb nyilatkozatot nem tett, így értékelhető költsége nem merült fel. A felperesi jogelőd illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt 54.000 forint kereseti és 72.000 forint fellebbezési illetékből a felperes köteles az államnak megfizetni a részítélettel elbírált követelés összegére figyelemmel 50.800 forint kereseti és 67.700 forint fellebbezési illetéket a 6/1986. (VIII. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2018. június 7.

. Sándor Ottó s.k.
a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba Zoltán s.k.
előadó bíró

. Buglyó Gabriella s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő